

INTERPELLATION 4/2013 rd

Ändringarna i hemvårdsstödet

Till riksdagen

Den nedskärningslinje som Katainens och Urpilainens röd-blå regering har följt fick i höstens budgetmangling en fortsättning i regeringens strukturpolitiska nedskärningsprogram. De två senaste åren har visat att linjen inte fungerar. Finland kan bara hävda sig genom arbete och företagsamhet, inte genom att familjer och kommuner bestraffas. Att skära ner stödet för hemvården är en fortsättning på regeringens såväl misslyckade som orättvisa politik.

Hemvårdsstödet har en stark uppbackning från finländarna. Familjerna vill själva bestämma om vården för deras barn.

Hur vi förhåller oss till familjernas valfrihet är en central fråga. Familjernas valfrihet måste försvaras. Regeringen Katainen och Urpilainen går till historien som regeringen som visste bättre än familjerna vad som är bra för barnen. Regeringspartierna handlar stick i stäv med sina egna program.

Vi vägrar dagtinga om familjernas valfrihet. Valfriheten är viktig för att familjerna ska må bra. Familjerna är olika och de har varierande behov när det gäller småbarnspedagogik och barnomsorg. En familjepolitik som inbegriper valfrihet respekterar familjernas eget ansvar, stärker föräldraskapet och främjar föräldrarnas medverkan i arbetslivet.

Centern lämnade i mars 2012 in en interpellation som gällde hotet om nedskärning av stödet för hemvård av barn. Då avstod regeringen Katainen från planerna på att begränsa hemvårdsstödet till barn under två år och försäkrade att hemvårdsstödet inte ska skäras ner. Nu bryter reger-

ingen sitt löfte. Att dela upp hemvårdsstödet i separata kvoter för mamma och pappa är en uppenbar nedskärning. Inte heller denna gång kan oppositionen acceptera nedskärningen.

En stor del av familjerna utnyttjar åtminstone för en tid möjligheten att vårda barn under tre år hemma. Hemvårdsstödet förbättrar också kvaliteten på barnomsorgen då daghemmen endast behöver ta hand om en del av blöjbarnen, som kräver allra mest arbete. Såväl stödet för hemvård av barn som den kommunala dagvården ska utvecklas och inte utarmas, vilket regeringen nu gör.

Stödet för hemvård av barn är för ett barn under tre år 336,67 euro per månad, för andra barn under tre år i samma familj 100,79 euro per månad och för barn över tre år under skolåldern 64,77 euro per månad. Familjer med små inkomster får dessutom högst 180,17 euro per månad i vårdtillägg. Stödet för hemvård av barn är en betydligt mindre satsning än dagvården som kostar över tusen euro per månad för barn under tre år. För kommunerna blir nedskärningen i hemvårdsstödet verkligen dyr.

Följderna av att hemvårdsstödet delas med tvång kan inte kontrolleras. Den kommunala barnomsorgen får potentiellt ta hand om upp till ca 24 000 nya barn av vilka ca 15 000 är under tre år. Det innebär en extra kostnad för kommunerna om 250–300 miljoner euro. Att ändra på hemvårdsstödet innebär ett väldigt tryck i fråga om att få tag på arbetskraft och tillräckligt med lämpliga lokaler. Om alla de barn som berörs av regeringens planer ska övergå till dagvård, behöver daghemmen totalt över 5 000 nya utbildade an-

ställda. Bara grupperna för barn under tre år behöver nästan 4 000 nya vårdare. Även om alla barn som berörs av regeringens planerade reform inte skulle övergå till dagvård, blir kommunernas kostnader ändå ytterst höga. Det är uppenbart att ett ingrepp i stödet för hemvård av barn inte på minsta sätt tjänar regeringens syfte enligt vilket kommunernas omkostnader bör minska med en miljard euro senast 2017.

Det finns inte jobb för tillnärmelsevis alla som berövas hemvårdsstödet. Om 5 000 föräldrar blir arbetslösa ökar utgifterna för arbetslösheten med över 40 miljoner euro per år. Extrakostnaderna för de offentliga finanserna är i färd med att överstiga det vi sparar i obetalt hemvårdsstöd och de skatteintäkter för 6 000 nya sysselsatta som regeringen hoppas på.

I regeringsprogrammet finns inskrivet att de tre kärnområdena för familjepolitiken är tjänster, inkomstöverföringar samt möjligheterna att kombinera arbete och familjeliv. Genom familjepolitiken skapar man en trygg uppväxtnmiljö för barnen och stöder föräldraskapet. Tjänster och förmåner för familjerna utvecklas med beaktande av familjernas olika behov." Regeringen Katainen har under hela sin tid vid makten fattat beslut som barnfamiljerna får betala för. De minsta beloppen på moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenningar når inte ens nivån för arbetsmarknadsstödet. Indexförhöjningarna för barnbidragen har frusits. I tjänsterna för familjer har regeringen Katainen skurit ner miljarder euro, och det utlovas ytterligare nedskärningar. Här handlar det om medvetna, hårda val.

Barnfamiljernas ekonomi är trängd. Föräldrar na befinner sig i början av sin karriär, då lönenivån är lägre än i genomsnitt. En stor del av deras inkomster går till att täcka boendekostnaderna. Regeringen Katainen har genom många åtgärder höjt boendekostnaderna. Därför har familjernas ekonomiska trångmål ökat. I typfallet blir den förälder som har lägre inkomster vårdledig för att inkomsterna ska minska så lite som möjligt. Endast eliten har möjligheter att dela vårdledigheten mellan mamma och pappa utan att alls behöva tänka på de ekonomiska konsekvenserna.

Vi har inte nått jämställdhet i arbetslivet: oftast har kvinnor lägre lön än män. Snuttjobb är mer allmänna bland kvinnor än bland män. De föräldraskapsrelaterade kostnaderna fördelas ojämnt och belastar företag som sysselsätter kvinnor. Att ingripa i dessa olägenheter främjar jämställdheten. Det gör däremot inte regeringen Katainen knep "att skicka kvinnor på jobb genom att skära ner hemvårdsstödet". Det bara berövar familjerna möjligheten att ordna barnomsorgen på det sätt som är bäst för familjen.

Saken måste också begrundas ur arbetslivets synvinkel. Det blir ett hinder för att bli vårdledig och få hemvårdsstöd om föräldrarnas jobb inte kan ordnas flexibelt. En schematisk fördelning i vårdperioder för mamma och pappa innebär att vårdledigheten inte kan användas på ett sätt som vore förnuftig också för arbetsgivaren. För dem som jobbar som lärare vore det t.ex. bra om bytet av vårdansvaret kunde förläggas till terminsskiftet. Många föräldrar har projektbaserade jobb där schemaläggningen inte är förenlig med en stel modell. Också i dessa fall berövas familjerna i själva verket möjligheten att vårda sitt barn till tre års ålder med hjälp av hemvårdsstödet.

Regeringen Katainen har många frågor att besvara: Får en ensamförälder hemvårdsstöd för endast hälften av den tid som ett par har rätt till? Kan kommunen betala kommundillägg till en familj med ett barn under tre år då familjen inte får hemvårdsstöd? Hur klarar kommunerna av att familjer tvingas välja kommunal dagvård i stället för hemvård? Vad händer om dagvårdsplatserna inte räcker till? Kommer man att begränsa föräldrarnas rätt till vårdledighet?

Regeringen Katainen måste presentera sina egna beräkningar för hur mycket nedskärningen av hemvårdsstödet minskar på hållbarhetsgapet. Tillsvidare vilar motiveringarna för nedskärningen uteslutande på ministrarnas haltande förklaringar. Vi kan inte rädda Finlands ekonomi genom att skära i hemvårdsstödet.

Regeringen har bedrivit en trevande familjepolitik. Regeringen har saknat en helhetsvision om en god familjepolitik för 2010-talet. Nu krävs en omorientering. I välmående familjer växer det upp välmående barn.

På grundval av det ovanstående och med hänvisning till 43 § i Finlands grundlag framställer vi följande interpellation till den behöriga ministern

Genom vilka åtgärder tillförsäkrar regeringen barnfamiljerna frihet att välja mellan olika vårdformer så att familjer-

nas möjlighet att vårda barn under tre år med hjälp av hemvårdsstöd inte försvagas och

hur säkerställer regeringen att kommunerna klarar av sina skyldigheter i fråga om barnomsorg?

Helsingfors den 13 september 2013

Anu Vehviläinen /cent
Kimmo Tiilikainen /cent
Mikko Alatalo /cent
Sirkka-Liisa Anttila /cent
Lasse Hautala /cent
Antti Kaikkonen /cent
Timo Kalli /cent
Anne Kalmari /cent
Elsi Katainen /cent
Inkeri Kerola /cent
Mari Kiviniemi /cent
Esko Kiviranta /cent
Katri Komi /cent
Timo V. Korhonen /cent
Seppo Kääriäinen /cent
Paula Lehtomäki /cent
Jari Leppä /cent
Mika Lintilä /cent
Markus Lohi /cent
Eeva-Maria Maijala /cent
Aila Paloniemi /cent
Mauri Pekkarinen /cent
Arto Pirttilahti /cent
Tuomo Puumala /cent
Antti Rantakangas /cent
Juha Rehula /cent
Eero Reijonen /cent
Markku Rossi /cent
Simo Rundgren /cent
Annika Saarikko /cent
Mikko Savola /cent
Juha Sipilä /cent
Ari Torniainen /cent
Tapani Tölli /cent
Mirja Vehkaperä /cent
Juho Eerola /saf

Ritva Elomaa /saf
Teuvo Hakkarainen /saf
Jussi Halla-aho /saf
Lauri Heikkilä /saf
James Hirvisaari /saf
Reijo Hongisto /saf
Olli Immonen /saf
Ari Jalonen /saf
Anssi Joutsenlahti /saf
Johanna Jurva /saf
Arja Juvonen /saf
Pietari Jääskeläinen /saf
Pentti Kettunen /saf
Kimmo Kivelä /saf
Osmo Kokko /saf
Laila Koskela /saf
Jari Lindström /saf
Maria Lohela /saf
Anne Louhelainen /saf
Pirkko Mattila /saf
Lea Mäkipää /saf
Hanna Mäntylä /saf
Martti Mölsä /saf
Mika Niikko /saf
Jussi Niinistö /saf
Pentti Oinonen /saf
Tom Packalén /saf
Pirkko Ruuhonen-Lerner /saf
Vesa-Matti Saarakkala /saf
Timo Soini /saf
Ismo Soukola /saf
Maria Tolppanen /saf
Reijo Tossavainen /saf
Kaj Turunen /saf
Kauko Tuupainen /saf
Pertti Virtanen /saf

IP 4/2013 rd — Anu Vehviläinen /cent m.fl.

Ville Vähämäki /saf
Juha Väättäinen /saf

Jyrki Yrttiaho /vg
Markus Mustajärvi /vg